

PREDGOVOR

Nema opšte prihvaćene definicije menadžmenta. Jedan od pionira nauke o menadžmentu Henri Ford menadžment definiše kao proces predviđanja, organizovanja, komandovanja, koordinacije i kontrole.

To je proces ili funkcija koja je najznačajnija za svako preduzeće i ona obuhvata poslove upravljanja preduzećem.

Menadžment u najširem smislu treba posmatrati kao posebnu naučnu disciplinu posvećenu istraživanju problema upravljanja u različitim društvenim i poslovnim sistemima. Ova, najprije vještina, a danas, sasvim sigurno, posebna naučna disciplina, koja je usmjerena na iznalaženje takvih mjera i akcija kojima se poboljšava realizacija različitih aktivnosti i poduhvata i čini efikasnijim funkcionisanje i razvoj poslovnih društvenih sistema, danas je pod imenom menadžment zauzela svoje mjesto među modernim naučnim disciplinama.

Menadžment predstavlja osnovu funkcionisanja svakog poslovnog sistema uz njegovo prisustvo u svim formalnim i neformalnim organizacijama.

Cilj menadžmenta je povećanje efikasnosti poslovanja, smanjenja poslovnih iznenađenja, nastojanje eliminisanja uticaja okoline i napora da se postigne prosperitet poslovnosti.

Za efektivno i efikasno upravljanje poslovnom ekonomijom, dominantno je da se kroz prepoznavanje šansi, opasnosti, kreira strategijska vizija i dobitna kombinacija poslovnih poteza, te, kroz adekvatnu alokaciju resursa, organizacionu strukturu, poslovno kulturni i zajednički rad ljudi, obezbijedi njihova efikasna implementacija.

U dinamičnom poslovnom ambijentu orijentisanost preduzeća ka vanjskom okruženju treba da je njegova glavna preokupacija. Takva opredjeljenja naših preduzeća su u začetku, ali u uređenom tržišnom ambijentu to će postati praksa.

Na ulasku u treći milenijum u svijetu se dešavaju mnoge bitne promjene i nevjerovatni preokreti. Današnja svjetska privreda, nauka i obrazovanje teže ka novim putevima i bržem razvoju koji imaju neizvjesna buduća stanja i događaje. Privreda teži da radi na promjenama i inovacijama, nauka da ne izgubi korak u razvoju novih pronalazaka, obrazovanje se trudi da uvodi nova znanja koja nas vode u budućnost. Kod nas se javlja nova menadžerska profesija, otvaraju se škole i fakulteti koji obrazuju buduće menadžere.

Politički establišment, da bi izveo našu zemlju iz ekonomske recesije, mora da prihvati međunarodne standarde poslovanja, a to je budućnost ovog milenijuma, svih privrednih subjekata koji teže ka uspjehu i pobjedi na tržištu.

Pokretanje i funkcionisanje preduzeća bazira na interakciji lidera, preduzetnika i menadžera koji svojom strategijskom vizijom, poslovnim idejama, kapitalom i sklonošću ka riziku, kao i znanjima i vještinama na području planiranja, organizovanja, vođenja, motivisanja, komuniciranja i kontrolisanja, obezbjeđuje njegovu vitalnost.

Menadžment treba da djeluje kao pokretna sila koja obezbjeđuje prosperitet poslovanja, ali ukazuje na neminovnost da se sa tržišta nestaje ako se ne posjeduje adekvatno znanje, hrabrost ulaska u rizik ili nedostatak liderske vještine.

Preduzeće mora da prihvati življenje sa promjenama, neizvjesnošću i željom da bude vodeći, a ne da slijedi.

Knjiga je namijenjena studentima ekonomskog fakulteta, visokih poslovnih škola, fakulteta za menadžment, privrednoj javnosti kao i svim čitaocima koji prate razvoj misli o menadžmentu.

Autor se zahvaljuje recenzentima na korisnim sugestijama, povjerenju, kao i preporuci da ova knjiga bude publikovana kao univerzitetski udžbenik.

Drugo izdanje udžbenika

Osnove menadžmenta sadrži izvjesne izmjene i dopune kojima se poboljšava tekst iz prethodnog izdanja. Također su izvršene i određene promjene u sistematizaciji gradiva kako bi udžbenik prilagodili aktuelnom vremenu i poslovnom okruženju u kojem živimo i radimo.

Banja Luka, januar 2010

Željko Baroš